

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Historie Evropského společenství (Evropské unie)

Antonín Věžník

OPVK Inovace výuky geografických studijních oborů,
CZ.1.07/2.2.00/15.0222

„prehistorie“ ES

Filozofické zárodky ve středověku

Např. Jiří z Poděbrad

Podle:

<http://www.google.cz/imgres?imgurl=http://www.zelenahora.cz/jiri.jpg&imgrefurl=http://www.zelenahora.cz/>

„politická tvářnost“ až ve 20. století

Po 1. sv. válce – panevropské hnutí hraběte Coudenhove - Kalergiho

Evropská iniciativa francouzského politika **Aristida Brianda**

Hospodářská krize – politika **autarkie** – utlumení snah – zánik během 2. sv. války

Počátky sdružování

Projev Winstona Churchilla (19.9. 1946, Curych)

Požadavek Spojených států evropských

Ne Británie – ta již součástí Commonwealthu

podle: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-1164682/Exit-Winston-Churchill-enter-Twitter---Yes-new-primary-school-curriculum.html>

Evropští federalisté – Unie evropských států

Hertensteinský program – zřízení evropského společenství přenesením svrchovaných práv jednotlivých států v oblasti hospodářství, politiky i vojenství

Bezpečnostně – politické pohnutky

Smlouvy a organizace

17.3. 1948 – **Bruselský pakt** (Francie, Velká Británie, státy Beneluxu)

OEEC – zal. 16.4. 1948

Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci
Rozdělování a spravování prostředků Marshallova plánu

NATO – zal. 4.4. 1949

Vojenské sjednocování Západu

Rada Evropy

O měsíc později než NATO – podepsalo 10 států
Původní idea – evropský svazek – zatím chybějí organizační nástroje

Další vývoj

9.5. 1950 – Vysoký úřad – **Schumanův plán**

Robert Schuman – francouzský ministr

Společná německá a francouzská produkce uhlí

Cíle:

evropská kontrola montánního průmyslu

Vyloučení možnosti válečného konfliktu mezi západoevropskými státy

Základní kámen hospodářské, poté i politické integrace Evropy

Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) – 18.4. 1951

„**Montánní unie**“

Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko

Smlouva podepsána v Paříži

Mezinárodní organizace s dosud nevídanými pravomocemi

Tlak ke sjednocování vyvolán korejskou válkou = snaha urychlit vývoj

„Slepá ulička“

EOS (Evropské obranné společenství)

1952 Smlouva států z ESUO

Francie neratifikovala

1953 – návrh smlouvy o **EPS** (Evropském politickém společenství)

Propojení smluv o Montánní unii a EOS

Rozsáhlé společenství nadnárodního charakteru

Vlastní listina základních práv a svobod + dvoukomorový parlament

Odpor francouzského Národního shromáždění – konec těchto snah

„Politika malých kroků“ a další organizace

Omezený model integrace

Bruselský pakt rozšířen na **Západoevropskou unii**

Všechny státy ESUO

5.5. 1955 – zrušen okupační status SRN – vstup do NATO

Konference v Messině – červen 1955

Evropské společenství pro atomovou energii (**Euratom**)

Evropské hospodářské společenství (**EHS**)

Smlouvy podepsány šesti státy ESUO 25.3. 1957 v Římě, platnost od **1.1. 1958**

Pokračující snahy o integraci

Smlouva o ESUO

Přenesení dalekosáhlých pravomocí

Smlouva o Euratomu

Využívání jaderné energie pro mírové účely

Smlouva o EHS

Snaha o spojení trhů zakladatelských států

Už v rámci římských smluv splynuly orgány všech tří společenství – **Shromáždění** (později **Parlament**), **Soudní dvůr** a **Hospodářský a sociální výbor**.

Splynutí **Rady** a **Komise** (až Slučovací smlouva z 8.4. 1965) – společná **Rada a Komise ES**.

Situace po r. 1965

Komise ES – „motor integrace“

1968 – celní unie pro průmyslový sektor

1970 – odbourání zemědělských cel

Společná zemědělská politika – zpočátku velmi obtížné jednání - komunitární financování zemědělství – Komise navrhla zavedení vlastních příjmů ES – nesouhlas Francie = neúčast na zasedání Rady („*politika prázdné židle*“) – později se přestalo uplatňovat „většinové pravidlo“ Rady při rozhodování

Konference v Haagu – 1969 – nové integrační cíle

Dokončení společného trhu se společným financováním zemědělství

Vlastní příjmy Společenství

Rozpočtové pravomoce **Evropského parlamentu, Hospodářská a měnová unie, Evropská politická spolupráce**

1970 – nahrazení dosavadních příspěvků členských států vlastními prostředky Společenství

Hospodářská a měnová unie

Špatné startovací podmínky

1971 – světová měnová krize

Srpen 1971 – zrušení volné zlaté konvertibility dolaru

1973 – zhroucení světového měnového systému (**Brettonwoodský systém**)

Následovalo období **ropných krizí**

Evropský měnový systém (13.3. 1979)

Maastrichtské smlouvy (7.2. 1992)

Jasná pravidla pro budoucí společnou měnu, zahraniční i bezpečnostní politiku

Užší politika v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí

Název Evropské společenství oficiálně změněn na **Evropská unie**

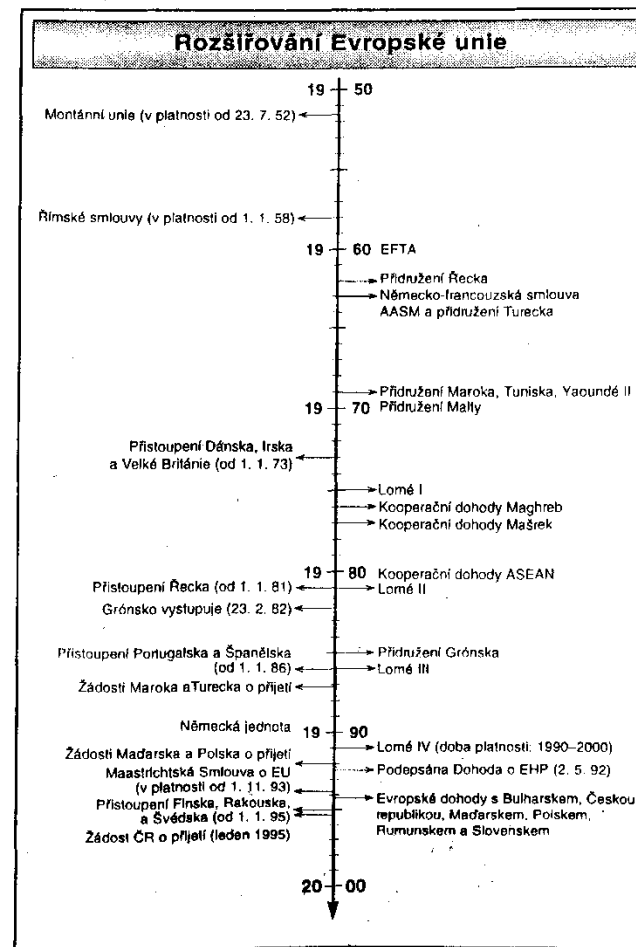
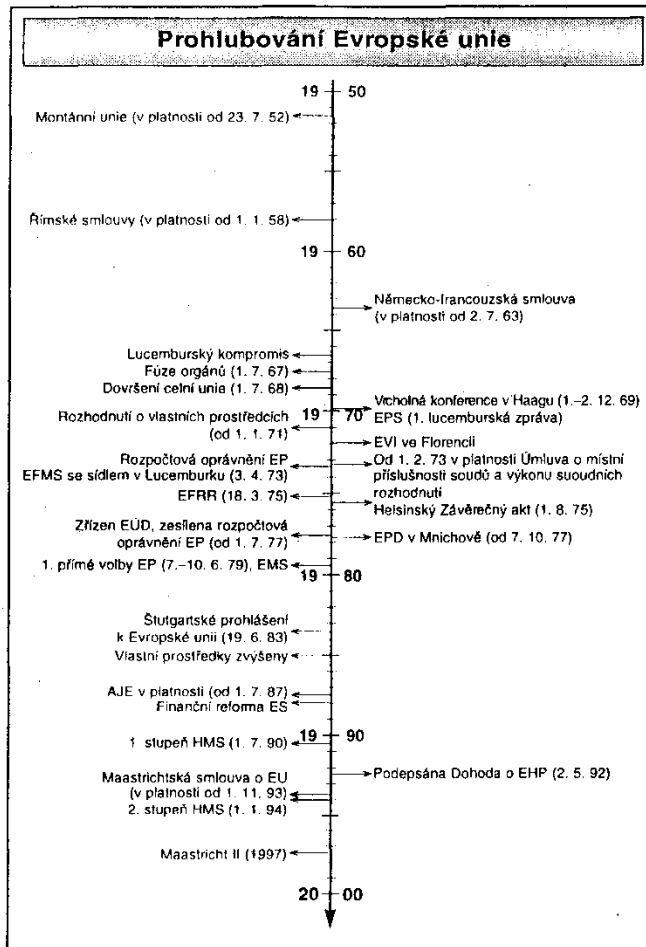
1.1. 1993 – jednotný trh + čtyři svobody volného pohybu
(zboží, služeb, osob a kapitálu)

Schengenská dohoda (26.3. 1995)

Zrušeny pasové kontroly na hranicích

Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Portugalsko, Španělsko

Historie EU (do r. 1995)

Členské země EU

1958 – Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko

1973 – Dánsko, Irsko, Velká Británie

1981 – Řecko

1986 – Španělsko, Portugalsko

1990 – sjednocení SRN a NDR = de facto přijetí Německa

1995 – Finsko, Rakousko, Švédsko

Norsko v referendu odmítlo – již podruhé od r. 1972

Vstup odmítlo i neutrální Švýcarsko

2004 – ČR, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Slovinsko, Kypr, Malta

2007 – Rumunsko, Bulharsko

Členské země EU

Podle:

[http://www.google.cz/imgres?imgurl=
http://portal.uur.cz/images/mapa-
EU.jpg&imgrefurl=http://portal.uur.cz/
mezinarodni-souvislosti/uzemne-
planovaci-nastroje-na-celostatni-
urovni-v-zemich-eu](http://www.google.cz/imgres?imgurl=http://portal.uur.cz/images/mapa-EU.jpg&imgrefurl=http://portal.uur.cz/mezinarodni-souvislosti/uzemne-planovaci-nastroje-na-celostatni-urovni-v-zemich-eu)

 Členské státy Evropské unie (2007)
Kandidátské země

Zdroj:
Kypř - základní fakta
Tisková a informační kancelář Kyperské republiky, 2008
ISBN 978-9963-38-594-2

Eurozóna

1.1. 1999 – v jedenácti zemích zavedena společná měna – **Euro** (dřívější návrh Ecu)

Původně komerční transakce (**Evropská centrální banka**)

Belgie, Německo, Španělsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Finsko

1.1. 2001 – přistupuje Řecko

1.1. 2002 – euro zavedeno v hotovostní podobě (*euromince, eurobankovky*)

1.1. 2007 – přistupuje Slovinsko

1.1. 2008 – přistupují Kypr a Malta

1.1. 2009 – přistupuje Slovensko

1.1. 2011 – přistupuje Estonsko

Vztah dalších zemí k Euru

Mimoevropská území členských zemí eurozóny: Azory, Madeira (Portugalsko), Kanárské ostrovy, Ceuta, Melilla (Španělsko), Francouzská Guyana, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Saint-Barthélemy, Saint-Martin (Francie)

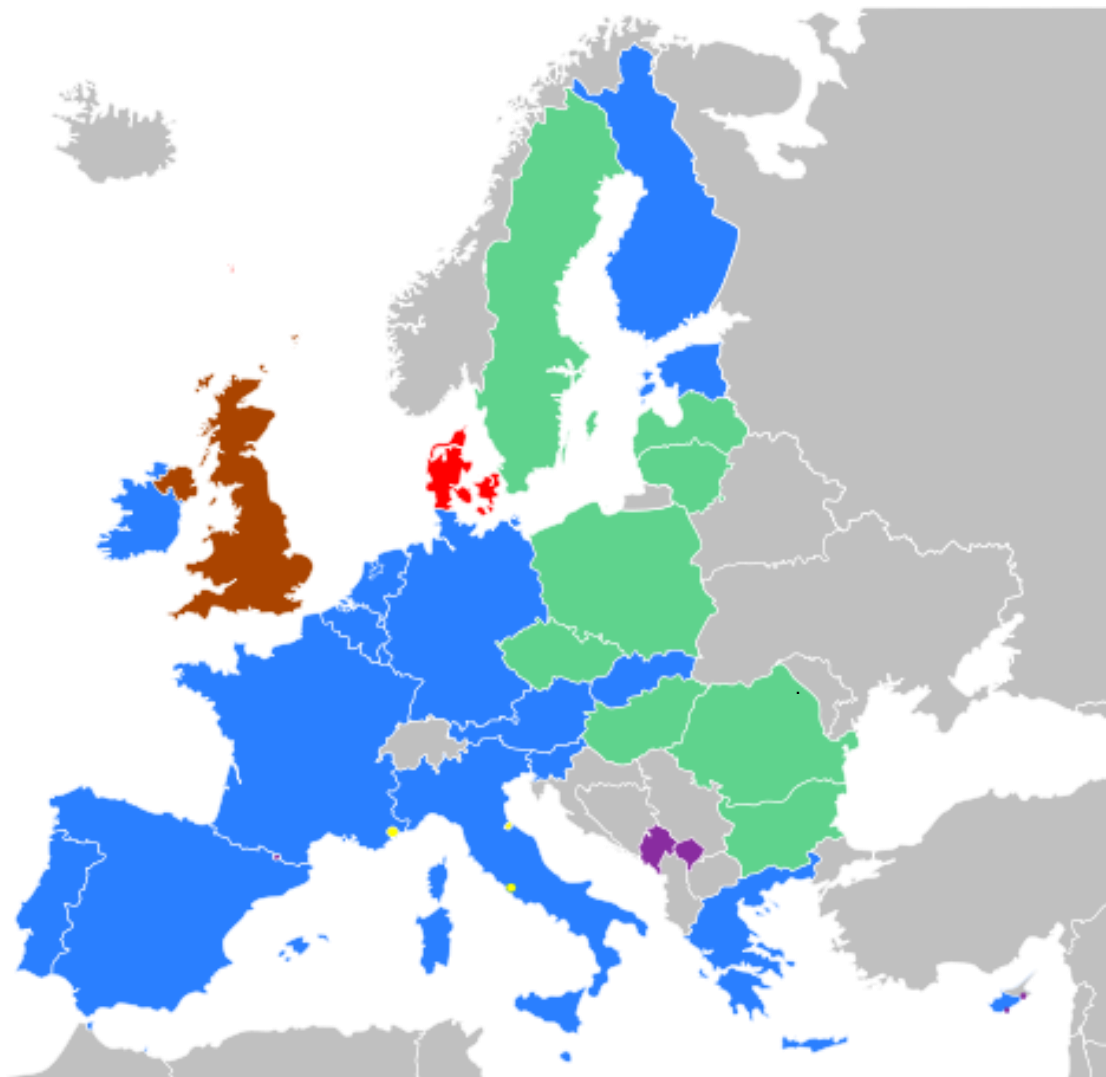
Státy EU, které zatím nejsou v eurozóně: Bulharsko, Česko, Dánsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Švédsko, Velká Británie

Státy používající Euro na základě dohod s EU: Monako (měnová unie s Francií), San Marino, Vatikán (měnová unie s Itálií), zámořská společenství Saint –Pierre, Miquelon

Státy používající Euro jednostranně bez dohody s EU: Andorra, Černá Hora, Kosovo, francouzská neobydlená území (Francouzská jižní a antarktická území, Clippertonův ostrov), britské základny Akrotiri, Dhekelia (Kypr)

Státy a území s měnami navázanými na Euro: Dánsko, Litva, Lotyšsko (evropský mechanismus směnných kurzů - ERM), Bulharsko, Bosna a Hercegovina, Kapverdy a Komory (pevný kurz od r. 1999), dále „země CFA franku“ (Čad, Benin, Burkina Faso, Gabon, Guinea-Bissau, Kamerun, Kongo, Mali, Niger, Pobřeží Slonoviny, Rovnická Guinea, Senegal, Středoafriická republika, Togo), „země CFP franku“ (Francouzská Polynésie, Nová Kaledonie, Wallis a Futuna)

Eurozóna

Modrá – členské státy eurozóny

Zelená – státy EU, které vstoupí do eurozóny po roce 2011

Červená – stát EU, kde proběhne referendum o vstupu do eurozóny

Hnědá – stát s trvalou výjimkou na zavedení Eura

Žlutá – státy mimo EU, které používají Euro na základě dohody s EU

Fialová – státy a území mimo EU, které používají Euro bez dohody s EU

Podle:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_členských_států_eurozóny

